

UCHWAŁA NR 38/476/11
ZARZĄDU WOJEWÓDZTWA LUBUSKIEGO

z dnia 14 czerwca 2011 r.

w sprawie sprawozdania z realizacji

Lubuskiej Strategii Ochrony Zdrowia na lata 2010-2013

Na podstawie art. 41 ust.1, ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz.U. z 2001 r., Nr 142, poz. 1590 z późn.zm.) w związku z uchwałą Nr XL VI/443/2010 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 1 lutego 2010 r. w sprawie przyjęcia Lubuskiej Strategii Ochrony Zdrowia uchwała się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się sprawozdanie z realizacji w 2010 r. Lubuskiej Strategii Ochrony Zdrowia na lata 2010-2013, stanowiące załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Sprawozdanie, o którym mowa w § 1, podlega przekazaniu Sejmikowi Województwa Lubuskiego.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Marszałkowi Województwa Lubuskiego.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

WZ. MARSZAŁKA WOJEWÓDZTWA

Jarosław Sokółowski
WICEMARSZAŁEK

**STWIERDZAM ZGODNOŚĆ
Z PROJEKTEM UCHWAŁY**

ZASTĘPCA DYREKTORA DEPARTAMENTU

Dorota Szymkowiak

**zdrowe
Lubuskie**

SPRAWOZDANIE

z realizacji zadań wynikających

z „Lubuskiej Strategii Ochrony Zdrowia na lata 2010-2013” w roku 2010

Spis treści

Wprowadzenie.....	3
A. Cel strategiczny : Poprawa efektywności funkcjonowania systemu ochrony zdrowia.....	4
1. Cel operacyjny A.1: Poprawa jakości usług medycznych.....	5
2. Cel operacyjny A.2: Poprawa organizacji świadczenia usług zdrowotnych – optymalne wykorzystanie zasobów.....	6
3. Cel operacyjny A.3.....	7
4. Poprawa funkcjonowania systemu informacji i wiedzy o ochronie zdrowia.....	7
B. Cel strategiczny: Zwiększenie bezpieczeństwa zdrowotnego społeczeństwa.....	8
1. Rozwój systemu ratownictwa medycznego	9
2. Zapobieganie negatywnym skutkom zdrowotnym narażenia na szkodliwe czynniki fizyczne, chemiczne i biologiczne środowiska	9
3. Zapobieganie zagrożeniom wynikającym z zanieczyszczenia żywności	10
4. Zapobieganie skutkom zanieczyszczeń znajdujących się w wodzie przeznaczonej do spożycia przez ludzi	10
C. Cel strategiczny: Dostosowanie opieki zdrowotnej do dynamiki długookresowych trendów demograficznych.....	11
1. Poprawa zdrowia kobiet w wieku rozrodczym oraz noworodków i niemowląt	12
2. Poprawa zdrowia dzieci i młodzieży	12
3. Poprawa stanu zdrowia populacji dorosłej	13
4. Poprawa jakości i skuteczności opieki geriatrycznej.	13
5. Zapewnienie właściwej opieki osobom niepełnosprawnym	13
6. Zapewnienie właściwej opieki osobom chorym psychicznie	14
7. Zapewnienie właściwej opieki osobom uzależnionym	14
D. Cel strategiczny: Promocja zdrowia i kształtowanie prozdrowotnych postaw mieszkańców województwa lubuskiego.....	16
1. Profilaktyka zdrowotna i propagowanie zdrowego stylu życia.	17
Podsumowanie.....	19

Wprowadzenie

1 lutego 2010 roku Sejmik Województwa Lubuskiego podjął uchwałę Nr XLVI/443/2010 w sprawie przyjęcia Lubuskiej Strategii Ochrony Zdrowia na lata 2010-2013.

Lubuska Strategia Ochrony Zdrowia na lata 2010 – 2013 określa cele i działania związane z ochroną zdrowia. Realizacja zapisów zawartych w niniejszym dokumencie przyczynić się ma do osiągnięcia zaplanowanego celu nadrzędnego: Poprawa zdrowia i jakości życia mieszkańców województwa lubuskiego jako czynnika rozwoju społeczno-ekonomicznego.

Założenia Strategii uwzględniają zapisy dokumentów planistycznych i strategicznych o charakterze międzynarodowym, europejskim, krajowym i regionalnym. Tym samym województwo lubuskie poprzez wdrażanie zaplanowanych działań w obszarze ochrony zdrowia uwzględnia zasadę komplementarności.

Lubuska Strategia Ochrony Zdrowia na lata 2010 – 2013 jest rezultatem szczegółowej analizy dostępnych danych i informacji, prac eksperckich, szerokich konsultacji społecznych oraz zaangażowania podmiotów funkcjonujących w obszarze ochrony zdrowia.

Zadania z zakresu ochrony zdrowia w województwie lubuskim realizowane są przez szereg różnych podmiotów. W celu skoordynowania realizacji poszczególnych zapisów Strategii oraz zapewnienia skutecznego zarządzania, Zarząd Województwa Lubuskiego 16 lutego 2010 roku *Uchwałą nr 232/18889/10 w sprawie powołania i określenia zadań Lubuskiej Rady Zdrowia jako zespołu wdrażającego Lubuską Strategię Ochrony Zdrowia na lata 2010-2013* powołał Lubuską Radę Zdrowia. Przewodniczącą Rady została Elżbieta Polak, ówczesna wice marszałek Województwa Lubuskiego a wiceprzewodniczącym Stanisław Łobacz - Dyrektor Lubuskiego Oddziału Wojewódzkiego Narodowego Funduszu Zdrowia.

W skład Lubuskiej Rady Zdrowia w 2010 roku zostali włączeni: Robert Sapa – ówczesny Radny Sejmiku Województwa Lubuskiego, Alicja Makarska - Prezes Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Zielonej Górze, dr hab. Zbigniew Izdebski, prof. UZ - Dziekan Wydziału Pedagogiki, Socjologii i Nauk o Zdrowiu Uniwersytetu Zielonogórskiego, Małgorzata Krasowska-Marczyk - Dyrektor Wydziału Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego, Elżbieta Tomiak - Prezes Kolegium Lekarzy Rodzinnych Województwa Lubuskiego, Dorota Szymkowiak - Zastępca Dyrektora Departamentu Ochrony Zdrowia Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubuskiego, Edwin Łazicki - Starosta Powiatu Zielonogórskiego, reprezentant Konwentu Starostów Województwa Lubuskiego, Grzegorz Jankowski – Przewodniczący Zrzeszenia Prezydentów, Burmistrzów i Wójtów Województwa Lubuskiego, dr n. med. Jolanta Świdarska-Kopacz - Dyrektor Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Gorzowie Wlkp., Jacek Zajączek - Przewodniczący

Okręgowej Rady Lekarskiej w Gorzowie Wlkp., Bogusława Buśko - Przewodniczącą Okręgowej Izby Pielęgniarek i Położnych w Zielonej Górze. Na drugi dzień po powołaniu LRZ odbyło się pierwsze inauguracyjne spotkanie.

31 maja 2010 roku Lubuska Rada Zdrowia spotkała się na II posiedzeniu. Rozszerzono jej skład o nowopowołanych członków: Aldonę Stańko - Przewodniczącą Okręgowej Izby Pielęgniarek i Położnych w Gorzowie Wlkp., Annę Mackiewicz – ówczesną Wiceprezes Okręgowej Rady Lekarskiej w Zielonej Górze, Marzenę Plucińską - Wiceprezes Okręgowej Rady Lekarskiej w Zielonej Górze. Następnie przeanalizowano i zaakceptowano szczegółowy harmonogram działań Lubuskiej Rady Zdrowia na 2010 rok.

22 września 2010 roku odbyło się kolejne spotkanie członków Lubuskiej Rady Zdrowia z konsultantami wojewódzkimi w specjalnościach podstawowych i szczegółowych. Podczas spotkania przeanalizowano problem niedoboru kadry lekarskiej w województwie lubuskim, a także dyskutowano nad wypracowaniem wspólnego stanowiska dotyczącego poprawy sytuacji kadrowej i podjęcia działań zmierzających do ułatwienia zdobywania specjalizacji i zatrzymania kadry medycznej w regionie.

W niniejszej informacji przedstawiamy działania Zarządu Województwa Lubuskiego, Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubuskiego, jednostek organizacyjnych podlegających samorządowi oraz organizacji pozarządowych i instytucji współpracujących z samorządem województwa w realizacji celów strategicznych w 2010 roku. W opisie zwrócono szczególną uwagę na te działania, które nie były przedmiotem odrębnych sprawozdań i informacji Zarządu Województwa przedstawionych w bieżącym roku Sejmikowi.

Cel strategiczny A:

- **Poprawa efektywności funkcjonowania systemu ochrony zdrowia.**

A.1. Poprawa jakości usług medycznych

W ramach celu strategicznego „A” Lubuskiej Strategii Ochrony Zdrowia: **Poprawa efektywności funkcjonowania systemu ochrony zdrowia**, lubuskie szpitale, ośrodki oraz instytucje działające na rzecz ochrony zdrowia, w sumie 21 jednostek, nadesłało opis wykonanych zadań.

Należą do nich: **remonty, modernizacje i adaptacje pomieszczeń, termomodernizacje budynków, wymiana okien, drzwi oraz zakupy mebli**. Celem podjętych inwestycji było dostosowanie jednostek do wymagań określonych w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia w sprawie wymagań, jakim powinny odpowiadać pod względem fachowym i sanitarnym pomieszczenia i urządzenia zakładów opieki zdrowotnej. Najszerszy zakres prac i inwestycji miał miejsce w Szpitalu Wojewódzkim w Gorzowie Wlkp.

Kolejnym ważnym elementem poprawy jakości usług medycznych było **wprowadzenie systemów jakości i standardów świadczenia usług** (certyfikaty, plany). Realizację tej grupy zadań potwierdziło 12 lubuskich jednostek: m.in. SP ZOZ w Wojnowie, SP ZOZ „Nowy Dworek” w Świebodzinie, SP ZOZ w Słubicach, Wielospecjalistyczny Szpital SP ZOZ w Nowej Soli, NZOZ Nowy Szpital w Świebodzinie, NZOZ Szpital w Skwierzynie, NZOZ Nowy Szpital w Kostrzynie Nad Odrą, SP ZOZ w Ciborzu, Szpital Wojewódzki w Zielonej Górze oraz 105 Szpital Wojskowy z Przychodnią w Żarach.

W zakresie stosowania nowych technologii medycznych (zakup aparatów i urządzeń medycznych) 20 jednostek przekazało sprawozdanie z zakupionego sprzętu.

W ramach pozyskiwania kadry specjalistycznej - lekarzy i pielęgniarek - 15 lubuskich jednostek przesłało sprawozdania z podejmowanych w tym zakresie działań. Działania te miały na celu kontynuację i zwiększenie rezydentur, realizację programów stypendialnych, stażowych i specjalizacyjnych, uzyskiwanie akredytacji, umożliwianie odbywania szkoleń, podnoszenie kwalifikacji. Jednostki na bieżąco, w miarę potrzeb, pozyskują i zatrudniają medyczną kadrę specjalistyczną: lekarzy i pielęgniarki.

W styczniu 2011 powołano doradcę w zakresie ochrony zdrowia. Został nim lek. med. Robert Sapa.

Urząd Marszałkowski aktywnie włączył się w działania związane z utworzeniem wydziału lekarskiego na Uniwersytecie Zielonogórskim. Powołany został zespół roboczy ds. utworzenia takiego wydziału w skład którego weszli:

- Waldemar Taborski – Dyrektor Wojewódzkiego Szpitala w Zielonej Górze
- Robert Sapa – Doradca Marszałka ds. Ochrony Zdrowia
- Grażyna Dobroczyńska – Urząd Marszałkowski
- Maciej Kozłowski – Urząd Marszałkowski
- Piotr Bromber – LOW NFZ
- Janusz Tylewicz – Kolegium Lekarzy Rodzinnych
- Marzenna Plucińska – Okręgowa Izba Lekarska
- Katarzyna Wasilewska – Urząd Marszałkowski
- Lidia Olszewska – Urząd Marszałkowski
- Zbigniew Kościak – Radny Sejmiku Województwa Lubuskiego

Jeżeli chodzi o rozwijanie instytucji lekarza rodzinnego informację przekazała tylko 1 jednostka (SP ZOZ Medkol w Zielonej Górze - realizacja zadań podstawowej opieki zdrowotnej odbywa się w tej jednostce ze szczególnym uwzględnieniem opieki środowiskowej).

Urząd Marszałkowski zorganizował dwie konferencje „Profilaktyka raka szyjki macicy” w ramach programu prewencji nowotworów przy współpracy z Centralnym Ośrodkiem Koordynującym z Poznania. W czerwcu uczestnikami konferencji były pielęgniarki POZ, natomiast w grudniu - lekarze.

A.2. Poprawa organizacji świadczenia usług zdrowotnych – optymalne wykorzystanie zasobów

W związku z realizacją celu: poprawa organizacji świadczenia usług zdrowotnych, 10 lubuskich jednostek poinformowało o działaniach w tym zakresie. Są to głównie: prowadzenie rejestru kolejek oczekujących, liczby łóżek rzeczywistych, czasu hospitalizacji i pozyskiwanie innych danych, umożliwiających minimalizację, a docelowo likwidację liczby osób oczekujących na świadczenia.

16 jednostek ochrony zdrowia przedstawiło realizację zadania dotyczącego stałego doksztalcania i specjalizacji kadry medycznej, podnoszenia kwalifikacji przez personel pielęgniarski w stopniu zapewniającym jednostkom optymalną realizację swoich zadań. Na bieżąco, zgodnie z potrzebami kadra medyczna bierze udział w szkoleniach kierunkowych, kursach specjalistycznych, konferencjach oraz realizuje staże kierunkowe.

W ramach restrukturyzacji publicznych zakładów opieki zdrowotnej przekształcono w spółkę prawa handlowego Lubuski Specjalistyczny Szpital Pulmonologiczno-Kardiologiczny w Torzymiu. W ramach tego przekształcenia Województwo Lubuskie ubiega się o udział w programie wsparcia jednostek samorządu terytorialnego w działaniach stabilizujących system ochrony zdrowia. Obecnie wniosek oczekuje na ocenę przez Bank Gospodarstwa Krajowego.

Nastąpiło również podjęcie działań w kierunku przejęcia przez Województwo Lubuskie 105 Szpitala Wojskowego z Przychodnią w Żarach. Sprawozdanie z działań w omawianym zakresie przekazało Starostwo Powiatowe w Żarach oraz Strzelcach Krajeńskich (udział w programie wsparcia jednostek samorządu terytorialnego w działaniach stabilizujących system ochrony zdrowia (od 1 lipca 2010 r. działalność rozpoczęło Powiatowe Centrum Zdrowia Sp. z o.o., w którym jedynym udziałowcem jest Powiat Strzelecko – Drezdenecki).

W celu poprawy jakości świadczeń zdrowotnych konieczne jest stworzenie sieci współpracy pomiędzy jednostkami. Współpracę z jednostkami w zakresie przyjmowania zleceń na wykonywanie badań pacjentów, konsultacje medyczne podjęły m.in.: NZOZ Nowy Szpital Powiatu Krośnieńskiego, SP Szpital dla Nerwowo i Psychicznie Chorych w Międzyrzeczu a także Nowy Szpital w Kostrzynie nad Odrą, SP ZOZ w Sulęcinie, SP ZOZ OLK w Gorzowie Wlkp. ze Szpitalem Wojewódzkim w Gorzowie Wlkp. Należy podkreślić dużą aktywność w zakresie współpracy transgranicznej w dziedzinie psychiatrii i psychologii Szpitala dla Nerwowo i Psychicznie Chorych w Ciborzu.

A.3. Optymalizacja wykorzystania środków finansowych przeznaczonych na ochronę zdrowia

W zakresie optymalizacji wykorzystania środków finansowych przeznaczonych na ochronę zdrowia, zgodnie z nadesłanymi sprawozdaniami 3 jednostki zastosowały procedury dot. zwiększenia kontraktów z LOW NFZ. Jeżeli chodzi o pozyskiwanie dodatkowych środków, zewnętrznych źródeł finansowania działalności zakładów opieki zdrowotnej, szczegółowe sprawozdanie nadesłało 13 jednostek. Korzystały one z różnych form pozyskiwania środków, m.in.: wsparcie z gmin, starostw, stowarzyszeń, fundacji, korzystanie z programów zewnętrznych (PFRON, LRPO, i inne fundusze strukturalne), dotacje unijne i celowe, wsparcie samorządów, dotacje z urzędów miast.

Jednostki na bieżąco dokonują analiz wyników finansowych i rentowności świadczeń. Przygotowują porównania finansowe tygodniowe, miesięczne, kwartalne i roczne wykonania w stosunku do zawartych umów na poszczególne usługi medyczne.

A.4. Poprawa funkcjonowania systemu informacji i wiedzy o ochronie zdrowia

W ramach poprawy funkcjonowania systemu informacji i wiedzy o ochronie zdrowia następuje powolny rozwój systemu informacji medycznej i systemów bazowych. 6 jednostek przekazało informacje na temat: wdrażania nowoczesnych systemów informatycznych, zakładania i aktualizacji stron internetowych, nowoczesnego oprogramowania. Następuje modernizacja i rozbudowa sieci telefonicznych, informatycznych, także w zakresie diagnostyki RTG, systemu zleceń. W 2006 roku SP ZOZ w Słubicach wdrożył informatyczny system medyczny ESCULAP i corocznie rozwija go o kolejne moduły. 10 lubuskich jednostek ochrony zdrowia przystąpiło do projektu „Lubuska sieć teleradiologii – e-zdrowie w diagnostyce obrazowej”.

Cel strategiczny B.
Zwiększenie bezpieczeństwa zdrowotnego
społeczeństwa.

B.1. Rozwój systemu ratownictwa medycznego

Rozwój systemu ratownictwa medycznego realizowany jest poprzez wzmocnienie, nawiązanie współpracy z podmiotami i jednostkami biorącymi udział w akcjach ratunkowych: pogotowie ratunkowe, policja, straż pożarna, pogotowie lotnicze. W przypadku imprez masowych do współpracy pozyskiwane są młodzieżowe grupy ratowników społecznych. SP ZOZ w Słubicach nawiązał współpracę z niemiecką grupą ratownictwa medycznego DLRG w zakresie transgranicznych działań i pomocy w zakresie ratownictwa medycznego. Informacje o konkretnych zadaniach realizowanych w tym zakresie przesłały 23 jednostki. Należą do nich: wdrożenie systemów monitorowania czasu przybycia na miejsce zdarzenia, monitorowanie pojazdów i statusów oraz przyjmowania zdarzeń, zainstalowanie systemów GPS, zakup ambulansów. 4 szpitale przekazały informacje na temat optymalizacji rozmieszczenia i liczby jednostek ratownictwa medycznego. W bieżącym roku Szpital Wojewódzki w Zielonej Górze rozpoczął inwestycje w zakresie utworzenia Centrum Urazowego. Zrealizowano budowę lądowiska.

W zakresie podniesienia poziomu wiedzy mieszkańców na temat I-jej pomocy przedmedycznej organizowane są kursy, szkolenia, warsztaty, cykliczne spotkania. Podczas imprez masowych, kampanii społecznych odbywają się pokazy pierwszej pomocy przedmedycznej. Ponadto w akcje medialne oraz realizacje profilaktycznych programów edukacyjnych włączają się organizacje pozarządowe finansowane przez starostwa, gminy. Sprawozdanie z zadań wykonanych w tym zakresie przesłało 11 jednostek.

Lubuskie szpitale i instytucje ratownictwa medycznego inwestują w doskonalenie zawodowe kadr regionalnego systemu ratownictwa medycznego. Doskonalenie odbywa się w zakresie określonym przez ustawę o Państwowym Ratownictwie Medycznym. Np. szpitalny Oddział Ratunkowy Wielospecjalistycznego Szpitala SP ZOZ w Nowej Soli posiada akredytację w zakresie specjalizacji w medycynie ratunkowej. Do 31.12.2010 roku 4 lekarzy uzyskało specjalizację w zakresie ratownictwa medycznego, a kolejnych 2 rozpoczęło proces specjalizacji w 2011r. W Szpitalu Wojewódzkim w Zielonej Górze szkolenie specjalizacyjne lekarzy z zakresu medycyny ratunkowej odbyło 6 lekarzy, w tym 1 osoba w ramach etatu rezydenckiego. Zatrudnionych na podstawie umowy o pracę jest 12 ratowników medycznych w tym 6 – studia licencjackie w zakresie ratownictwa medycznego, 6 – wykształcenie policealne; 13 pielęgniarek systemu ratownictwa medycznego – w Szpitalnym Oddziale Ratunkowym.

B.2. Zapobieganie negatywnym skutkom zdrowotnym narażenia na szkodliwe czynniki fizyczne, chemiczne i biologiczne środowiska

13 szpitali przekazało informacje na temat zrealizowanych zadań. Najważniejsze z nich to: monitoring zanieczyszczeń powietrza, wykorzystanie odnawialnych źródeł energii, ograniczenie emisji hałasu, nadzór nad promieniowaniem jonizującym i pola elektromagnetycznego. Interwencje w przypadku stwierdzenia przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu w pomieszczeniach użyteczności publicznej, mieszkaniach oraz na stanowiskach pracy prowadzą inspektorzy inspektoratu ochrony środowiska oraz inspektoratów sanitarnych. Informacje przekazało 13 jednostek. Następuje poprawa efektywności oczyszczania ścieków. Gminy, powiaty

monitorują ujęcia wody, stan oczyszczalni ścieków, zlecają wykonanie badania ścieków oraz modernizują sieć kanalizacyjną.

W kwestii zmniejszenia ilości składowanych odpadów 9 jednostek przekazało sprawozdanie ze zrealizowanych w tym zakresie zadań. Na bieżąco zmniejszana jest ilość składowanych odpadów, odbywa się stała segregacja i klasyfikacja odpadów. Własną spalarnię odpadów posiada Wielospecjalistyczny Szpital SP ZOZ w Nowej Soli.

B.3. Zapobieganie zagrożeniom wynikającym z zanieczyszczenia żywności

Konsekwentnie egzekwowane jest, od przedsiębiorców, wdrażanie prawidłowego funkcjonowania zasad systemu zapewnienia bezpieczeństwa żywności - HACCP oraz innych przepisów sanitarnych. Informacje z podejmowanych działań przekazało 8 jednostek.

Promocja zdrowej żywności oraz zasad zdrowego odżywiania odbywa się poprzez: spotkania, porady, konsultacje, rozdawnictwo ulotek, broszur, realizacje programów profilaktycznych, organizowanie warsztatów, zatrudnianie dietetyków. Programy edukacyjne dla dzieci i młodzieży na dużą skalę realizuje Państwowy Inspektor Sanitarny (m. in. Program „Trzymaj formę”).

Urząd Marszałkowski Województwa Lubuskiego w Zielonej Górze promował ideę zdrowego odżywiania podczas: Lubuskiego Pikniku Zdrowia w Drzonkowie, II Lubuskiego Kongresu Kobiet, Panel „Zdrowie i Uroda” a także jest współorganizatorem konkursu dla dzieci i młodzieży na projekt edukacyjny pn. „Trzymaj Formę” (profilaktyka nadwagi i otyłości).

17 jednostek przekazało sprawozdania z realizacji zadań w zakresie zapobieganie skutkom zanieczyszczeń znajdujących się w wodzie przeznaczonej do spożycia przez ludzi. Należą do nich przede wszystkim: uzdatnianie wody, modernizacja systemów wodociagowych, monitoring jakości wody, analiza jakości wody. W zakresie systematycznego informowania ludności o jakości wody przeznaczonej do picia informacje przekazało 6 jednostek. Informacje i ich aktualizacja dot. jakości wody umieszczane są na tablicach ogłoszeniowych jednostek oraz ich stronach internetowych. Monitoringiem jakości wody pobieraniem próbek do badań zajmują się na bieżąco właściwe inspektoraty sanitarne.

B.4. Zapobieganie skutkom zanieczyszczeń znajdujących się w wodzie przeznaczonych do spożycia przez ludzi

W kwestii zabezpieczenia źródeł awaryjnego zaopatrzenia ludności w wodę 10 jednostek złożyło sprawozdanie z realizacji zadań. Posiadają one własne ujęcia, studnie głębinowe, zakupywane są cysterny (przez gminy) do transportu wody przeznaczonej do spożycia. Wykonywane są badania wody z cystem, Dla niektórych szpitali alternatywnym jest ujęcie wody komunalne.

Cel strategiczny C:

**Dostosowanie opieki zdrowotnej do dynamiki
długookresowych trendów demograficznych**

C.1. Poprawa zdrowia kobiet w wieku rozrodczym oraz noworodków i niemowląt

Sprawozdanie z zadań wpływających na poprawę opieki przedporodowej poprzez jak najwcześniejsze objęcie opieką wszystkich kobiet ciężarnych przekazało 11 jednostek. Należą do nich: spotkania przyszłych mam i ojców w szkołach rodzenia, prowadzenie edukacji zdrowotnej poprzez rozdawnictwo ulotek, broszur, współpraca lekarzy ginekologów z lekarzami POZ oraz wdrażanie nieinwazyjnej diagnostyki wrodzonych wad genetycznych płodu, wykonywanie badań profilaktycznych w zakresie raka prostaty, koordynowanie działań w zakresie badań mammograficznych.

Działania w zakresie zwiększenia profilaktyki i promocji zdrowia w stosunku do dziewcząt zgodnie z otrzymanymi sprawozdaniami podjęło 10 jednostek. Zakres tych działań to: pogadanki w szkołach, uświadamianie znaczenia stałej opieki nad kobietą ciężarną i wykonywanie badań, realizowanie programów profilaktycznych finansowanych przez NFZ (rak szyjki macicy, rak piersi), udział w programie szczepień przeciwko wirusowi brodawczaka ludzkiego wywołującego raka szyjki macicy finansowanego przez samorząd (głównie Powiat Żarski). Realizowane są również, przez poszczególne szpitale oraz powiatowe inspektoraty sanitarne, programy autorskie.

C.2. Poprawa zdrowia dzieci i młodzieży

W ramach realizacji tego zadania wykonywane są badania przesiewowe noworodków, badania bilansowe dzieci, badania przesiewowe wzroku uczniów, badania wad postawy, realizacja programu szczepień ochronnych. Informacje przekazało 7 jednostek.

Realizowana jest intensywna edukacja prozdrowotna uczniów w zakresie: profilaktyki chorób, racjonalnego żywienia, znaczenia aktywności fizycznej, udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej. Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej Centrum Leczenia Dzieci i Młodzieży w Zaborze realizuje programy profilaktyczne oraz programy promocji zdrowia z udziałem pacjentów szpitala: „Mój dom bez przemocy”, „Budowanie bariery tytoniowej”, „Ruch jest zdrowy i dla ciała i dla głowy” oraz profilaktyka uzależnień, profilaktyka chorób zakaźnych, higiena żywienia, promocja zdrowia psychicznego. Aktywną działalność prowadzą Państwowe Inspektoraty Sanitarne: dystrybucja materiałów edukacyjnych, pogadanki, przeprowadzanie ankiet, organizacja stoisk edukacyjnych, konkursów, rozmowy indywidualne, współpraca z mediami.

Realizowane są programy np. „Czyste powietrze wokół nas”, „Nie pal przy mnie proszę”, „Znajdź właściwe rozwiązanie”, „Program Ograniczania Zdrowotnych Następstw Palenia Tytoniu”, „Trzymaj Formę”. Organizowane są szkolenia i narady z realizatorami programów. (10 jednostek nadesłało sprawozdania). Zadania z zakresu profilaktycznej opieki zdrowotnej nad dziećmi i młodzieżą w środowisku nauczania i wychowania obejmowały m. in.: rozdawnictwo broszur i ulotek, grupowa profilaktyka fluorkowa - pielęgniarki szkolne.

Nadzór nad warunkami nauczania w placówkach oświatowych w zakresie Higieny Dzieci i Młodzieży, kontrola wymogów sanitarno - technicznych w pomieszczeniach przebywania dzieci i młodzieży, kontrola w zakresie profilaktycznej opieki zdrowotnej nad uczniami – stanu sanitarnego, gabinetów profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej realizowany jest przez Powiatowych Inspektorów Sanitarnych.

Urząd Marszałkowski Województwa Lubuskiego zrealizował w tym zakresie następujące zadania:

1. Ogólnopolski Dzień Transplantacji – rozdawanie opasek z oświadczeniem oraz oświadczeń woli na terenie Uniwersytetu Zielonogórskiego,
2. Światowy Dzień Wody – konkurs plastyczny dla uczniów szkół podstawowych i gimnazjalnych,
3. Lubuski Piknik Zdrowia w Drzonkowie.
4. Przystanek Woodstock – punkt konsultacyjno – informacyjny dot. zwalczania AIDS i zapobiegania zakażeniom HIV oraz idei transplantacji.
5. Lubuskie Pola Nadziei – sadzenie żonkili przez przedszkolaki, wsparcie zielonogórskiego hospicjum poprzez zakup sadzonek żonkili,
6. Lubuskie Obchody Światowego Dnia Zdrowia Psychicznego pod hasłem „Nie zadrećzaj się...” – bezpłatne konsultacje lekarskie, psycholog. i terapeut. w zakresie radzenia sobie ze stresem i problemami.
7. Program profilaktyki nadwagi i otyłości „Trzymaj Formę!”
8. Lubuskie Obchody Światowego Dnia Walki z AIDS - pokaz filmu fabularnego pt. „Transit”, konkurs wiedzy o HIV/AIDS oraz pogadanki informacyjno-edukacyjne.

C.3. Poprawa stanu zdrowia populacji dorosłej

Jeżeli chodzi o **poprawę stanu zdrowia populacji dorosłej** sprawozdanie przekazało 10 jednostek, które realizowały profilaktykę chorób układu krążenia, zakaźnych, nowotworowych, cukrzycy poprzez zakup sprzętu do wczesnej diagnostyki (wykonywanie badań profilaktycznych) oraz prowadzenie profilaktycznych akcji tematycznych (wykłady/pogadanki, rozdawnictwo ulotek i broszur, rozmowy indywidualne).

Ograniczeniem skutków zdrowotnych spowodowanych czynnikami szkodliwymi w środowisku pracy zajmowało się 6 szpitali, 2 WOMP-y oraz Inspektorat Sanitarny. Wykonywano m.in. pomiary czynników szkodliwych w środowisku pracy, badania okresowe i kontrolne, prowadzono programy profilaktyczne (schorzeń układu ruchu u pielęgniarek, kierowców zawodowych, pracowników marketów oraz osób obsługujących komputery, schorzeń narządu głosu u nauczycieli, studentów pedagogiki oraz osób pracujących" głosem) oraz szkolenia informacyjno-edukacyjne.

C.4 Poprawą jakości i skuteczności opieki geriatrycznej zajmowało się 8 szpitali oraz

Starostwo Powiatowe w Żarach (inicjacja działań w zakresie budowy hospicjum). Jednostki informowały pacjentów i ich rodziny o możliwości korzystania z opieki nad osobami starszymi (część prowadzi działalność Zakładu Opiekuńczo – Leczniczego na terenie szpitala), likwidacja barier architektonicznych, prowadzono programy i terapie m.in. „Zapobieganie niedożywienia u pacjentów geriatrycznych” (SP ZOZ Stargard Gubiński), muzykoterapia, fizykoterapia, biblioterapia, zajęcia plastyczne, psychoedukacja (Wojewódzki Szpital Specjalistyczny dla Nerwowo i Psychiczenie Chorych SP ZOZ w Ciborzu).

Część kadry z 5 szpitali uczestniczyła w specjalistycznych kursach i szkoleniach dokształcających w zakresie opieki paliatywnej, a 5 osób ukończyło zawodowe studia uzupełniające (Cibórz).

Wspierano także działalność hospicjów, a NZOZ Nowy Szpital powiatu krośnieńskiego współpracował ze związkami kombatanatów oraz Domami Pomocy Społecznej.

C.5. Zapewnienie właściwej opieki osobom niepełnosprawnym w kwestii dostosowywania

kwalifikacji zawodowych osób niepełnosprawnych do potrzeb rynku pracy oraz wspierania ich zatrudnienia to Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Świebodzinie" realizuje projekt "Rozwój i upowszechnianie aktywnej

integracji, w ramach którego beneficjenci ostateczni, będący osobami niepełnosprawnymi, bezpłatnie korzystają m.in. z kursów podnoszących kwalifikacje zawodowe. Powiatowe Urzędy Pracy w Strzelcach Krajeńskich oraz Żarach aktywizują osoby niepełnosprawne, zarejestrowane jako bezrobotne albo poszukujące pracy poprzez: szkolenia, staże, udzielenie jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej, skierowanie do pracy w ramach prac interwencyjne, robót publicznych, prac społ. użytecznych, przygotowanie do odbywania przygotowania zawodowego. Urząd marszałkowski, starostwa, NZOZ Nowy Szpital w Kostrzynie nad Odrą, SP ZOZ w Słubicach oraz Wojewódzki Szpital Specjalistyczny dla Nerwowo i Psychiczenie Chorych SP ZOZ w Ciborzu, zatrudniają osoby niepełnosprawne oraz wspierają politykę równych szans.

Likwidacją barier architektonicznych, urbanistycznych i komunikacyjnych zajmowało się 9 jednostek ochrony zdrowia, Starostwa Powiatowe w Nowej Soli i Żarach oraz Powiatowe Centra Pomocy Rodzinie w Gorzowie Wlkp. i Świebodzinie. Placówki sukcesywnie, w ramach realizowanych remontów, likwidują bądź niwelują występujące bariery architektoniczne. SP Szpital dla Nerwowo i Psychiczenie Chorych w Międzyrzeczu zamontował m.in. dźwigi, podnośniki, oporęczowanie ciągów komunikacyjnych, WC i łazienek w oddziałach, nastąpiła likwidacja progów i zróżnicowanych poziomów posadzek w pomieszczeniach. Szpital w Ciborzu oraz SP ZOZ w Sulęcinie zamontowały windy. Windę zakupiono również w Specjalnym Ośrodku Szkolno – Wychowawczym w powiecie nowosolskim (realizacja projektu pn. Likwidacja barier w poruszaniu się uczniów niepełnosprawnych w Specjalnym Ośrodku Szkolno – Wychowawczym).

Wsparciem potencjału rozwojowego osób i rodzin z problemem niepełnosprawności zajmowały się Powiatowe Centra Pomocy Rodzinie w Gorzowie Wlkp. i Żarach.

C.6. Zapewnienie właściwej opieki osobom chorym psychicznie

W ramach realizacji zapisów wynikających z raportu zespołu ds. opracowania Strategii Psychiatrii dla województwa lubuskiego SP Szpital dla Nerwowo i Psychiczenie Chorych w Międzyrzeczu stosuje procedury wdrożonego Systemu Zarządzania Jakością opartego na normie ISO 9001:2008 w zakresie diagnostyki leczenia zachowawczego stacjonarnego i ambulatoryjnego pacjentów ze schorzeniami psychiatrycznymi i neurologicznymi. Natomiast **rozwój oddziałów psychogeriatrycznych, rehabilitacji psychiatrycznej, leczenia zaburzeń nerwicowych** zrealizowano poprzez uruchomienie dziennego Oddziału Leczenia Nerwic w ZOZ Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji w Zielonej Górze.

Wojewódzki Szpital Specjalistyczny dla Nerwowo i Psychiczenie Chorych SP ZOZ w Ciborzu prowadzi leczenie ambulatoryjne zaburzeń nerwic (3 poradnie) oraz SP ZOZ w Sulęcinie zrealizował plan dostosowawczy przychodni specjalistycznej, co wpłynęło na **zwiększenie dostępności do leczenia zaburzeń nerwicowych w warunkach ambulatoryjnych i w oddziałach dziennego pobytu.**

Opiekę środowiskową realizował Szpital w Ciborzu w ramach Zespołu Leczenia Środowiskowego w Zielonej Górze. 4 szpitale podjęły działania zmierzające do pozyskania wykwalifikowanego personelu (hotel dla lekarzy i pielęgniarek, programy stażowe dla psychologów i specjalizacyjne dla neurologów).

C.7. Zapewnienie właściwej opieki osobom uzależnionym realizowane jest w ramach Wojewódzkiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na lata 2007 – 2011, Wojewódzkiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii w latach 2006 – 2010, głównie przez Wojewódzki Szpital Specjalistyczny dla Nerwowo i Psychiczenie Chorych SP ZOZ w Ciborzu i SP Szpital dla Nerwowo i Psychiczenie

Chorych w Międzyrzeczu. Realizacja programów odbywa się m.in. poprzez: szkolenia pracowników, współpraca z instytucjami (urzędy, szkoły, policja), dostępność do materiałów edukacyjnych oraz bazy sportowo-rekreacyjnej, spotkania, pogadanki, praktyki szkoleniowe dla studentów. Akcje profilaktyczne, informacyjne, warsztaty prowadzą także Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny, Starostwo Powiatowe w Strzelcach Krajeńskich, NZOZ Nowy Szpital Powiatu Krośnieńskiego oraz SP ZOZ Stargard Gubiński.

Cel strategiczny D:

- **Promocja zdrowia i kształtowanie prozdrowotnych postaw mieszkańców województwa lubuskiego.**

D.1. Profilaktyka zdrowotna i propagowanie zdrowego stylu życia.

Wszystkie jednostki ochrony zdrowia zajmują się profilaktyką zdrowotną, głównie poprzez informacje o programach pro/zdrowotnych (pogadanki, rozdawnictwo ulotek i broszur, rozmowy indywidualne z pacjentami, rzadziej konferencje, warsztaty/szkolenia). Profilaktyka skupiona jest wokół chorób nowotworowych (rak piersi, szyjki macicy, płuc), układu krążenia, zakaźnych (HIV/AIDS, gruźlica), cywilizacyjnych (m.in. cukrzyca) oraz uzależnień. Ale prowadzone są także inne akcje np. „Dbam o zęby”, „Trzymaj formę”, „Fluoryzacja”, „Zdrowy styl życia przyszłych matek”, zasad przestrzegania higieny osobistej, walki ze stresem, udzielania pierwszej pomocy. Państwowe Powiatowe Inspektoraty Sanitarne organizują m.in. „Akcję zima i lato” (bezpieczny i zdrowy styl życia podczas ferii zimowych i wakacji), „Moje dziecko idzie do szkoły”, olimpiady wiedzy o zdrowiu „Uzależnieniom powiedz NIE!”, „HIV/AIDS a uzależnienia”, „Aktywność fizyczna Tak – uzależnienia - Nie” dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych, koordynują konkurs edukacyjny „Trzymaj formę”. 3 starostwa powiatowe (Żagań, Żary, Świebodzin) prowadzą działania profilaktyczne. Urząd Marszałkowski organizuje liczne obchody świąt zdrowotnych, gdzie zarówno podczas konferencji jak i różnego rodzaju marszy lub innych akcji (np. Lubuski Piknik Zdrowia lub Lubuski Kongres Kobiet) skierowanych do dzieci, młodzieży i dorosłych edukuje w zakresie profilaktyki różnych chorób i uzależnień, a także dbania o zdrowie poprzez odpowiednią dietę i ruch. Współorganizowane są także akcje badań profilaktycznych (np. mammograficznych, usg piersi) oraz „Krew ratuje życie”. Prowadzony jest także monitoring chorób zakaźnych.

W ramach poprawy dostępu do bazy rekreacyjno-sportowej Starostwo Powiatowe w Żaganiu oddało do użytku 2 boiska wielofunkcyjne przy szkołach ponadgimnazjalnych. Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Świebodzinie zmodernizował salę gimnastyczną, a Państwowy Inspektorat Sanitarny dokonywał oceny stanu sanitarno-technicznego obiektów sportowo rekreacyjnych i turystycznych.

Podsumowanie

Osiągnięcie założonych celów strategicznych i operacyjnych wymaga aktywnego współdziałania instytucji, organizacji i podmiotów świadczących usługi komercyjne, działających w obszarze zdrowia i odpowiedzialnych za opiekę zdrowotną w województwie lubuskim.

Lubuska Rada Zdrowia kompleksowo analizuje sytuację zdrowotną oraz ocenia potrzeby zdrowotne mieszkańców województwa lubuskiego. Wyraża stanowiska oraz rekomenduje metody i środki służące realizacji założeń Lubuskiej Strategii Ochrony Zdrowia. Ponadto opiniuje programy ochrony zdrowia, a także programy o znaczeniu regionalnym, dotyczące obszaru promocji zdrowia oraz prewencji chorób.

Na podstawie danych za rok 2010, dotyczących chorobowości i zachorowalności, a także danych o liczbie oczekujących i czasie oczekiwania na uzyskanie świadczenia, bieżących informacji z jednostek ochrony zdrowia i opinii konsultantów wojewódzkich (w zakresie potrzeb kadrowych, sprzętu i aparatury medycznej, poziomu świadczenia usług) został przygotowany szczegółowy harmonogram działań zrealizowanych w 2010 roku. Następnie, na podstawie sprawozdań nadsyłanych z poszczególnych jednostek opracowano sprawozdanie z realizacji Lubuskiej Strategii Ochrony Zdrowia, które przedstawiono Lubuskiej Radzie Zdrowia na spotkaniu w dniu 16 marca 2011 r.

Jak wynika z niniejszego opracowania, poprawa efektywności funkcjonowania lubuskiego systemu ochrony zdrowia, zapisana jako cel główny w Lubuskiej Strategii Ochrony Zdrowia na lata 2010-2013, realizowana jest sukcesywnie przez lubuskie jednostki ochrony zdrowia poprzez poprawę jakości usług medycznych, lepszą organizację świadczenia usług zdrowotnych, optymalizację wykorzystania środków finansowych, przeznaczonych na ochronę zdrowia oraz poprawę funkcjonowania systemu informacji i wiedzy o ochronie zdrowia.